

Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2017

KOLADA – STATISTIK OCH DATABANK

Förord

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit initiativ att i samarbete med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) bygga upp en kunskap om omfattningen av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Statistiken publiceras och är tillgänglig för alla i Kommun och landstingsbasen Kolada.

En majoritet av landets kommuner har bidragit med uppgifter avseende verksamhetsåret 2017. Statistiken samlas in en gång per år.

Databasen innehåller information om vilka målgrupper kommunerna arbetar med, vilka insatser som erbjuds, hur arbetet är organiserat och vilka resultat som uppnås.

Syftet med databasen är att erbjuda kommunerna ett instrument för att:

- Jämföra utvecklingen i den egna kommunen år från år
- Jämföra "situationen" i den egna kommunen med andra kommuner
- Jämföra målgrupper, arbetsmetoder och resultat
- Hitta lärande exempel och bedriva utvecklingsarbete
- Ta fram beslutsunderlag för kommunens politiker

Informationen i databasen är också ett viktigt för SKL för att bevaka kommunernas intressen på det arbetsmarknadspolitiska området samt att sprida information och kunskap till övriga intressenter.

Vi vill rikta ett stort tack till alla kommuner som lämnat uppgifter i databasen och därmed bidragit till denna rapport.

Denna rapport har författats av Per Överberg, SKL:s avdelning för utbildning och arbetsmarknad.

Läsaren av denna rapport är fri att använda och kopiera materialet, men var god ange källa.

Stockholm, 2018-06-01

Per-Arne Andersson

Direktör/avdelningschef

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Information om Kolada	6
Information om datainsamlingen	6
Vilka kommuner har lämnat arbetsmarknadsstatistik?	8
Organisation och antalet anställda	10
Ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna.....	10
Vilka arbetsmarknadsinsatser erbjuder kommunerna?	12
Vilka är deltagare?	13
Uppnådda resultat?	18
Kommunala arbetsmarknads-anställningar	20
Antal feriepraktikplatser under 2017	21
Köp av externa tjänster	22
Bilagor	23
Bilaga 1 – kommuner som lämnat statistik	23

Sammanfattning

Arbetsmarknadspolitiken är en del av den ekonomiska politiken och ett ansvarsområde för staten. Kommunerna har inom arbetsmarknadspolitiken ansvar för att stödja personer som står utanför arbetsmarknaden och omfattas av insatser enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Dessutom lägger många kommuner stora resurser på åtgärder för att – i enlighet med lagen om arbetslöshetsnämnd – förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Målet med de kommunala arbetsmarknadsverksamheternas insatser är att deltagarna ska få ett arbete, men verksamheten har också andra syften. Det handlar om att utreda de arbetssökandes arbetsförmåga och utfärda bedömningsunderlag. När det har skett anses uppdraget vara slutfört. Så var det i 28 procent av ärendena år 2017.

Arbetsmarknadsverksamhetens uppdrag är också att förbereda arbetssökande för insatser vid Arbetsförmedlingen eller dokumentera arbetshinder inför fortsatta vårdkontakter. I 13 procent av fallen överfördes på detta sätt ansvaret för deltagarna till en annan myndighet.

I statistikdatabasen, www.kolada.se, redovisas information om kommunens kostnader för arbetsmarknadsåtgärder. **Dessa är dock inte klara för verksamhetsåret 2017 när denna rapport skrivs.¹**

Denna rapport bygger på vad 248 av Sveriges totalt 290 kommuner registrerat in i databasen Kolada avseende verksamhetsår 2017. 5 kommuner har svarat att man inte har någon arbetsmarknadsverksamhet. 2 kommuner har under hösten startat upp sin arbetsmarknadsverksamhet och har därmed inte rapporterat in statistik för 2017. De kommuner som svarat motsvarar 88 procent av Sveriges befolkning.

- I en majoritet av kommunerna ligger ansvaret för arbetsmarknadsinsatser på kommunstyrelsen (40 procent) eller socialnämnden (34 procent). I 6 procent av kommunerna finns en särskild arbetsmarknadsnämnd.
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns 4 458 anställda (årsarbetare) som arbetar med arbetsmarknadsfrågor. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om cirka 5 250 anställda. 60 procent är kvinnor och 40 procent är män.
- De arbetsuppgifter personalen la mest tid på var arbetsprövning/-träning (18 procent av arbetstiden), anskaffning av praktikplatser och stöd till praktikanter och handledare på offentliga eller privata arbetsplatser (17 procent), kommunala arbetsmarknadsanställningar (14 procent), jobbsökaraktiviteter inklusive coaching (13 procent), administrativt stöd och verksamhetsutveckling (11 procent) och matchning (8 procent).
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen deltog totalt 86 420 personer under ett år i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder, varav 46 procent var kvinnor. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig totalt om cirka 100 350 deltagare, en ökning med ca 5 400 deltagare

¹ Kommunernas kostnad för arbetsmarknadsinsatser verksamhetsåret 2016 uppgick till 4,8 miljarder kronor.

jämfört med 2016. 48 procent av deltagarna hade anvisats av Arbetsförmedlingen, medan socialtjänsten stod för 28 procent av anvisningarna. 62 300 personer anvisades under året.

- 27 procent av deltagarna var yngre än 25 år, jämfört med föregående år är det en minskning med 3 procent.
- Mer än hälften av deltagarna (61 procent) saknar gymnasieutbildning varav 22 procent har en icke fullgjord grundskoleutbildning och 39 procent har en fullgjord grundskoleutbildning. De som saknar grundskoleutbildning har ökat med 4 procent jämfört med 2016.
- Många av deltagarna har varit arbetslösa under en lång period innan de skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. 48 procent hade varit utan arbete mer än 24 månader och 35 procent i 6-24 månader. 17 procent av deltagarna hade varit arbetslösa mindre än 6 månader innan de kom till arbetsmarknadsenheterna.
- Tiderna för deltagarna i insatser varierar kraftigt. 51 procent av de som avslutat en insats hade deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder i mindre än 6 månader, 37 procent i 6-24 månader samt 12 procent mer än 24 månader.
- I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns 18 275 årsplatser med tidsbegränsade anställningar som tillskapats av arbetsmarknadspolitiska skäl, ofta personer beroende av ekonomiskt bistånd. Omräknat tillsammans rör det sig om drygt 21 728 årsplatser vilket är ca 4 630 fler jämfört med 2016. Ökningen kan dels förklaras med regeringens satsning på fler extratjänster under 2017.
- Från de kommuner som rapporterat in uppgifter fanns cirka 46 800 avslutade ärenden. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om cirka 56 800 avslutade ärenden. 39 procent av avslutade ärenden har börjat arbeta eller studera (29 procent arbete och 10 procent studier). I genomsnitt har 24 procent av kvinnorna och 28 procent av männen börjat arbeta. 12 procent av kvinnorna och 8 procent av männen har gått till studier efter avslut. Det kan anses vara ett bra resultat då 41 procent av alla beslut var arbetsförmågebedömning, arbetsträning, förbereda arbets sökande för insatser på Arbetsförmedlingen eller dokumentera arbets hinder inför fortsatta vårdkontakter (Slutförda uppdrag och Överförd till annan myndighet)

SKL kan – utifrån de uppgifter som kommunerna lämnat till databasen Kolada – slå fast att kommunerna gör ett omfattande arbete på det arbetsmarknadspolitiska området. Vi kan också konstatera att det finns en mängd utmaningar som är gemensamma för kommunerna och Arbetsförmedlingen. Dit hör insatser för att underlätta inträdet för ungdomar som saknar gymnasieutbildning eller som har någon form av arbetshinder samt insatser för nyanlända med svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Information om Kolada

Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Medlemmar i RKA är Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och svenska staten. I Kolada finns över 3000 nyckeltal och med hjälp av dessa kan man ta fram underlag för analyser och jämförelser.

I Kolada kan man följa kommunernas och landstingens verksamheter från år till år. Man kan också visa siffrorna i tabeller, diagram eller kartor på datorn, kopiera över bilder i antingen dokument eller presentationer och även exportera siffrorna till Excel för detaljerad eller vidare bearbetning.

Information om datainsamlingen

Frågeformuläret som låg till grund för datainsamlingen skickades 23 januari 2017 ut till SKL:s kontaktpersoner för arbetsmarknadsfrågor i landets samtliga kommuner. Datainsamlingen skedde under perioden februari-april, men det fanns möjligt att även i efterhand komplettera eller ändra inlämnade uppgifter.

SKL har under de sex senaste åren byggt upp en databas omkring den kommunala arbetsmarknadsstatistiken. Gensvaret från kommunerna har ökat kraftigt de fem senaste åren² med undantag av år 2016.

När denna rapport togs fram hade 248 kommuner (86 procent) lämnat arbetsmarknadsstatistik i databasen avseende verksamhetsåret 2017. I de kommuner som svarat bor 88 procent av Sveriges befolkning. Av de 50 största kommunerna har 46 svarat. I det totala bortfallet finns kommuner som avstått från att lämna statistik då de antingen saknar en kommunal arbetsmarknads-verksamhet (5 kommuner) eller endast arbetar med frågorna i begränsad omfattning. Några kommuner som tidigare år svarat har ej lämnat statistik för 2017 på grund av svårigheter att sammanställa statistiken då man omorganiserat eller bytt ansvarig personal.

Det är femte gången kommunerna rapporterar in uppgifter i databasen sedan frågeformuläret gjordes om år 2013. I och med att statistiken är relativt ny finns fortfarande en del ”barnsjukdomar” som kan medföra kvalitetsbrister. I frågeformuläret finns definitioner som enligt en del kommuner varit svårtolkade och som därför kan ha medfört att man registrerat uppgifter på fel sätt. SKL har uppmärksammat kommuner som gjort uppenbara fel och bett dem rätta uppgifterna, vilket flertalet också gjort men – trots det – kan det kvarstå en del brister. Ett vanligt fel är att kommunerna angett det faktiska antalet istället för andelen. Det har fått till följd att procenttalen i en del diagram och tabeller inte blir exakt 100 procent när de summeras.

SKL:s bedömning är att de felaktigheter som finns i databasen visserligen påverkar resultatet, men endast i marginell omfattning

SKL efterfrågade i samband med datainsamlingen synpunkter på frågeformuläret, datasystemet m.m. Tillsammans med några kommuner kommer SKL att gå

² SKL har försökt samla in statistik under åren 2006-2012. Som mest fick vi svar från 49 kommuner. År 2012 bidrog endast 18 kommuner med uppgifter för att sedan öka svaren till 210 år 2013, 226 år 2014, 229 år 2015, 208 år 2016 och 250 år 2017.

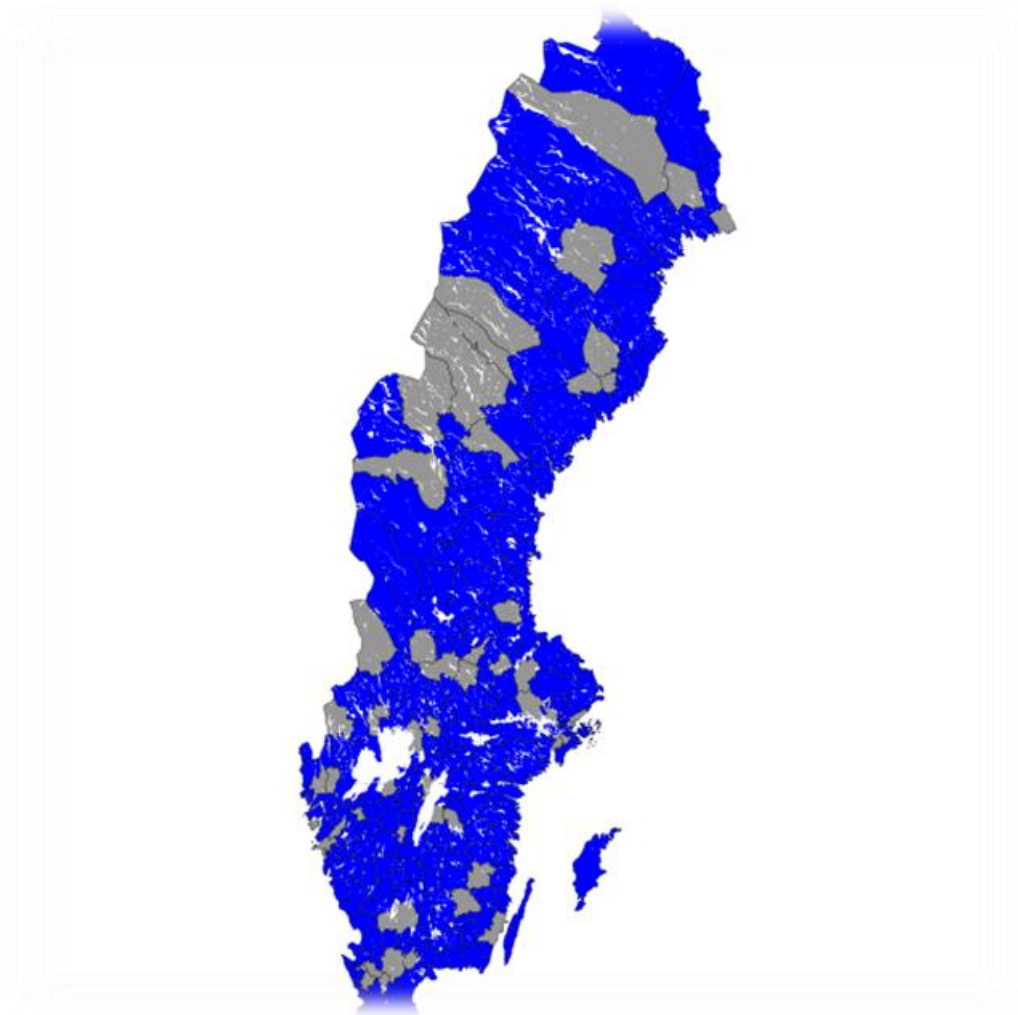
igenom de synpunkter som kommit in och förtydliga definitioner till kommande insamlingar. SKL kommer dock inte att göra några mer omfattande förändringar i frågeformuläret utan tanken är att använda samma frågor varje år.

För att underlätta kommunernas datainsamling för SKL en fortlöpande dialog med ett flertal företag, som levererar IT-lösningar till kommunala arbetsmarknadsverksamheter, och uppmanat företagen att synkronisera datasystem med SKL:s statistikinsamling.

Vilka kommuner har lämnat arbetsmarknadsstatistik?

Antalet kommuner som omfattas av kartläggningen är 248.

Av kartan nedan framgår vilka kommuner som lämnat statistik i databasen (se också bilaga 1). Nedan markeras de kommuner som rapporterat in kommunal arbetsmarknadsstatistik i Kolada med blå färg.

Tabell 1. Kommuner som har bidragit med arbetsmarknadsstatistik i databasen Kolada utifrån befolkning.

		Andel
Mer än 200 000 invånare	3 av 4	75 %
100 000-199 999	11 av 11	100 %
50 000-99 999	29 av 32	91 %
30 000-49 999	34 av 38	90 %
20 000-29 999	37 av 38	97 %
15 000-19 999	30 av 33	91 %
10 000-14 999	48 av 59	81 %
5 000-9999	46 av 61	75 %
0 – 4 999	12 av 14	86 %

19 av de 20 befolkningsmässigt största kommunerna har registrerat in arbetsmarknadsstatistik till Kolada, vilket säkerställer resultatet ännu mer eftersom dessa kommuner har en omfattande verksamhet.³

Av de 100 befolkningsmässigt största kommunerna har 93 kommuner rapporterat in uppgifter till databasen.

³ Statistik från Göteborg saknas i 2017 års redovisning.

Organisation och antalet anställda

Kommunernas formella ansvar på det arbetsmarknadspolitiska området är begränsat, men i varje kommun ska det enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd finnas en arbetslöshetsnämnd som har till uppgift att vidta åtgärder för att förebygga arbetslöshet och minska verkningarna av arbetslöshet. En kommun kan tillsätta en särskild arbetslöshetsnämnd eller uppdra åt en annan nämnd att vara arbetslöshetsnämnd. Om det inte finns en särskild nämnd är kommunstyrelsen arbetslöshetsnämnd, vilket ofta är fallet.

Ansvar för arbetsmarknadsfrågorna

Tabell 2. Under vilken nämnd sorterar den kommunala arbetsmarknadsverksamheten? N⁴ = 229

Nämnd	Andel
Kommunstyrelsen	40 %
Gemensam nämnd/socialnämnden	34 %
Gemensam nämnd/utbildningsnämnden	10 %
Egen nämnd för arbetsmarknadsfrågor	6 %
Annat	11 %

Kommunstyrelsen eller socialnämnden har oftast ansvar för arbetsmarknadsfrågorna.

12 kommuner (6 procent) uppger att de har en särskild nämnd för arbetsmarknadsfrågor. En sådan nämnd finns såväl i större och mindre kommuner t.ex. Norrköping, Södertälje och Svenljunga och Tranemo.

Det vanligaste är dock att kommunstyrelsen (40 procent) ansvarar för kommunernas arbetsmarknadspolitiska insatser eller att man har valt att samordna frågorna med socialnämnden (34 procent). Där kommunstyrelsen ansvarar för arbetsmarknadsfrågorna har 49 procent av kommunerna en befolkning under 15 000 invånare (31 procent under 10 000 invånare).

Genomsnittligt antal anställda per kommun som 2017 arbetade med arbetsmarknadsfrågor (årsarbetare) N=238⁵

I de kommuner som rapporterat in uppgifter i databasen fanns år 2017 i genomsnitt 19 anställda (årsarbetare). 60 procent av samtliga som jobbade med arbetsmarknadsfrågor är kvinnor. Storstäderna Stockholm och Malmö är de som har flest anställda inom arbetsmarknadsverksamheten. Stockholm har 376 anställda och Malmö har totalt 250 anställda.

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten har begränsad omfattning i många kommuner: 25 kommuner har angett att de har 3 eller färre anställda. Vid uppföljning av de kommuner som ej lagt in arbetsmarknadsstatistik i Kolada visar

⁴ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

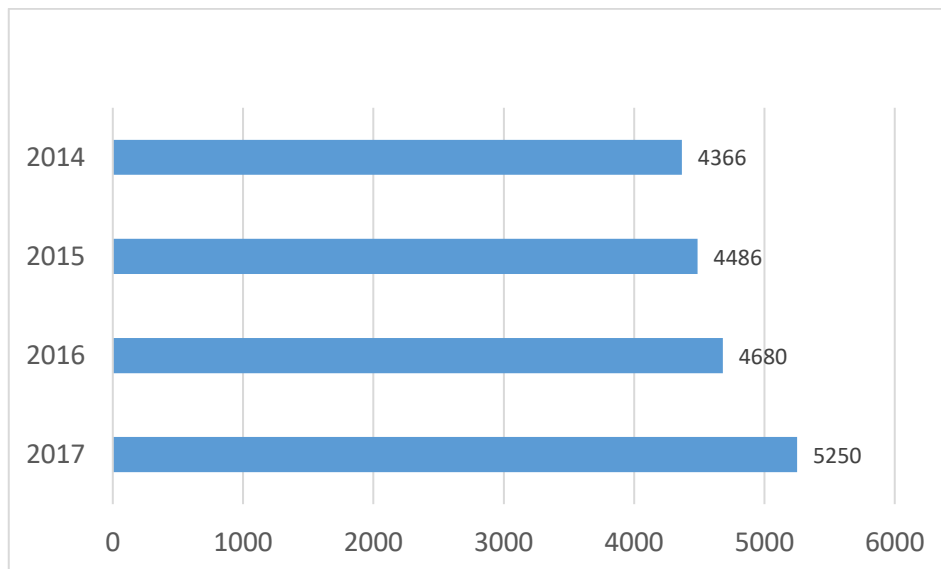
⁵ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

det sig att 5 kommuner helt saknar arbetsmarknadsverksamhet. Politiska beslut samt låg arbetslöshet är några av förklaringarna.

Totalt har de kommuner som besvarat frågan uppgett att antalet anställda inom kommunernas arbetsmarknadsverksamhet uppgår till 4 458 personer.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet årsarbetare per invånare är 0,000519131 får vi det skattade värdet på **5 250 anställda**. Detta kan jämföras med antalet anställda på Arbetsförmedlingen som uppgår till cirka 15 000 personer.

Diagram 1. Antal årsarbetare inom kommunala arbetsmarknadsinsatser.

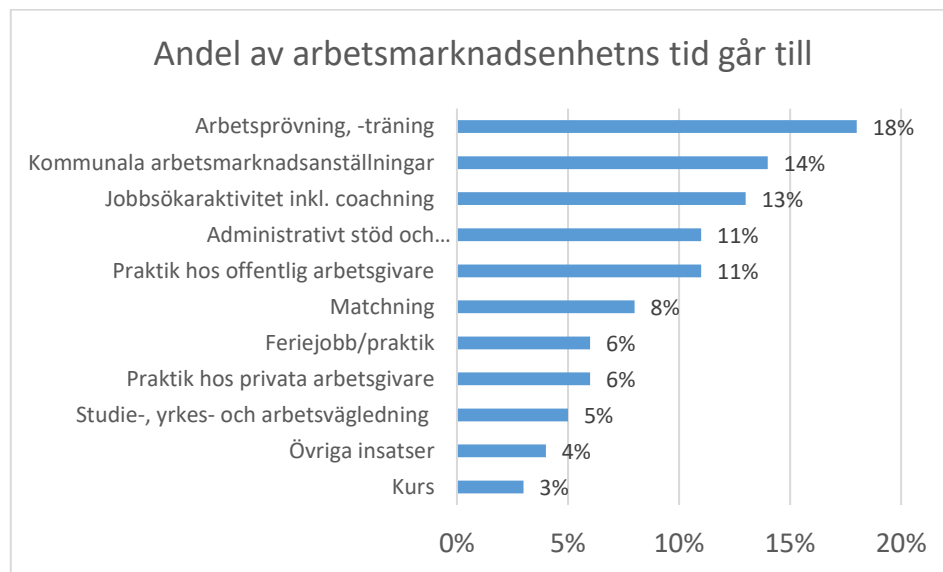

Flera kommuner har uppgett förändrade krav på kompetens bland personal, på grund av förändrade målgrupper, som förklaring till ökning av antal anställda. Som exempel anger man studie- och yrkesvägledare, socialkonsulenter, språklärare, folkhälsovetare och beteendevetare

Vilka arbetsmarknadsinsatser erbjuder kommunerna?

För att besvara frågan har arbetsmarknadscheferna i vissa kommuner gjort en uppskattning av hur mycket arbetstid personalen lägger på respektive uppgift. I andra kommuner har man - i flera fall på elektronisk väg - samlat in information från samtliga medarbetare.

Diagram 2. Genomsnittlig andel arbetstid som personalen på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna lägger på följande arbetsuppgifter, N⁶=237

Av de kommuner som har besvarat frågan om hur stor andel av arbetstiden de lägger på ovanstående arbetsuppgifter svarar majoriteteten att cirka en femtedel av arbetstiden ägnas åt arbetsprövning/-träning (18 procent), vilket innebär att arbetssökande får stöd för att på en arbetsplats pröva/träna sina förmågor i konkreta arbetsuppgifter. Mora (62 procent av arbetstiden) och Askersund, Nordmaling, Olofström och Sollefteå (alla 60 procent av arbetstiden) är de kommuner som lägger mest tid på arbetsprövning/-träning, men även i Jokkmokk, Halmstad, Mörbylånga, Orust, Storuman, Tanum och Tranås lägger man en stor del av arbetstiden på dessa arbetsuppgifter.

I andra hand används arbetstiden till att tillhandahålla och administrera praktikplatser (totalt 17 procent) hos arbetsgivare i privat sektor (6 procent) och offentlig sektor (11 procent). I arbetsuppgiften ingår även att stödja praktikanten och/eller handledarna på arbetsplatsen.

Arbetsuppgifter som syftar till att tillhandahålla och administrera kommunala arbetsmarknadsanställningar tar 15 procent av arbetstiden, vilket ökat i och med den extra satsningen av Extratjänster under hösten 2017.

Kommunerna lägger i genomsnitt 13 procent av arbetstiden på jobbsökaraktiviteter och coachning där den arbetssökande får stöd i bland annat att skriva CV och söka arbete. 11 procent läggs på verksamhetsutveckling i form av administrativt stöd, ekonomihantering, personalfrågor.

⁶ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Vilka är deltagare?

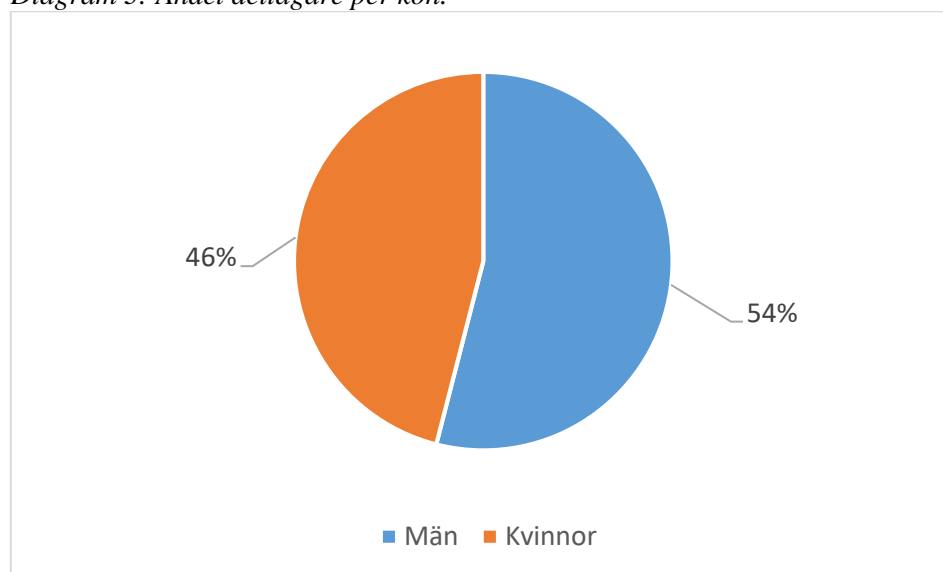
Antal personer som 2017 deltog i kommunala arbetsmarknadsåtgärder. N=242⁷

I de svarande kommunerna har totalt 86 420 personer deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder under året.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet deltagare per invånare är 0,00918 rör det sig om cirka **100 350 personer**.

Manliga deltagare är något fler (54 procent) än kvinnliga deltagare på arbetsmarknadsenheterna.

Diagram 3: Andel deltagare per kön.

I gruppen ingår även personer som anvisats tidigare än år 2017 och då handlar det om personer som har deltagit länge i åtgärder eller personer som har haft en kort åtgärd som anvisades i slutet av år 2016 och avslutades i början av 2017.

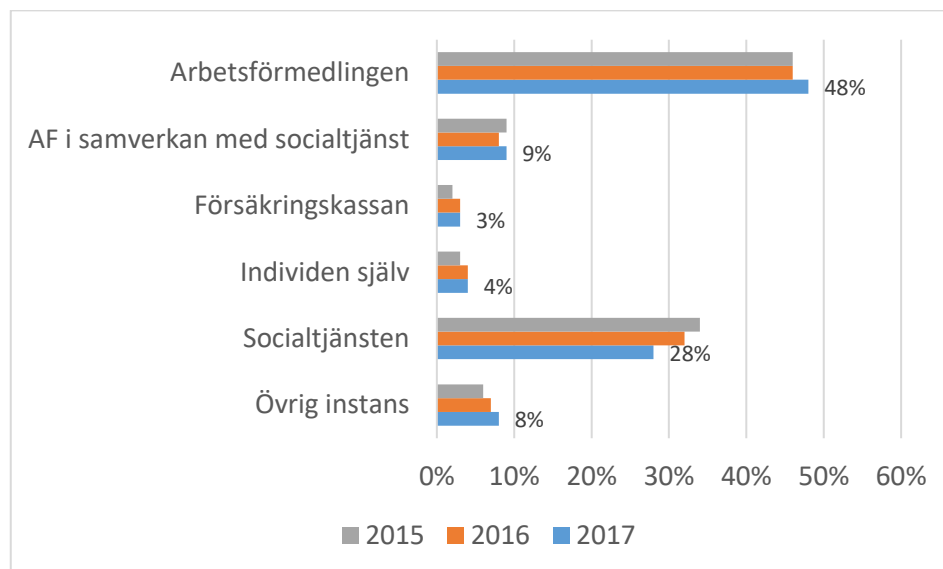
I Stockholm har 6 464 personer deltagit i kommunala arbetsmarknadsåtgärder under året, vilket är en ökning (347 personer) från år 2016, Malmö har 4 058 personer och ökar med 186 personer, Uppsala har 2 079 personer och minskar med 238 personer.

Efter storstäderna är det flest deltagare i kommunerna, Borås (1 965), Gävle (1 823 personer), Örebro (1 735 personer), Eskilstuna (1 596) och Helsingborg (1 567).

Kommuner med litet antal deltagare i arbetsmarknadsåtgärder är t.ex. Skinnskatteberg (25 personer), Sorsele (22 personer), Trosa (20 personer) och Arjeplog (16 personer).

⁷ N= Antalet kommuner som har besvarat frågan.

Diagram 4. Genomsnittlig andel anvisningar/kommun som initierats av följande uppdragsgivare. N=241⁸

Kommunerna anger att de flesta arbetssökande som får stöd på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna har anvisats från arbetsförmedlingen

(48 procent), vilket har ökat med 2 procentenheter jämfört med 2016. Förklaringen till ökningen kan vara satsningen på extratjänster, där Arbetsförmedlingen stod för en stor del av anvisningarna till kommunerna. Arbetssökande från socialtjänsten (28 procent) har minskat med 4 procentenheter jämfört med 2016.

En ny fråga ställdes till kommunerna från och med 2014. Det handlade om enskilda som anvisats till den arbetsmarknadspolitiska verksamheten från Arbetsförmedlingen, men som har gjort det i samverkan med kommunernas socialtjänst. 9 procent (en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2016) av anvisningarna kommer från Arbetsförmedlingen i samverkan med socialtjänsten. Få deltagare har anvisats från försäkringskassan (3procent).

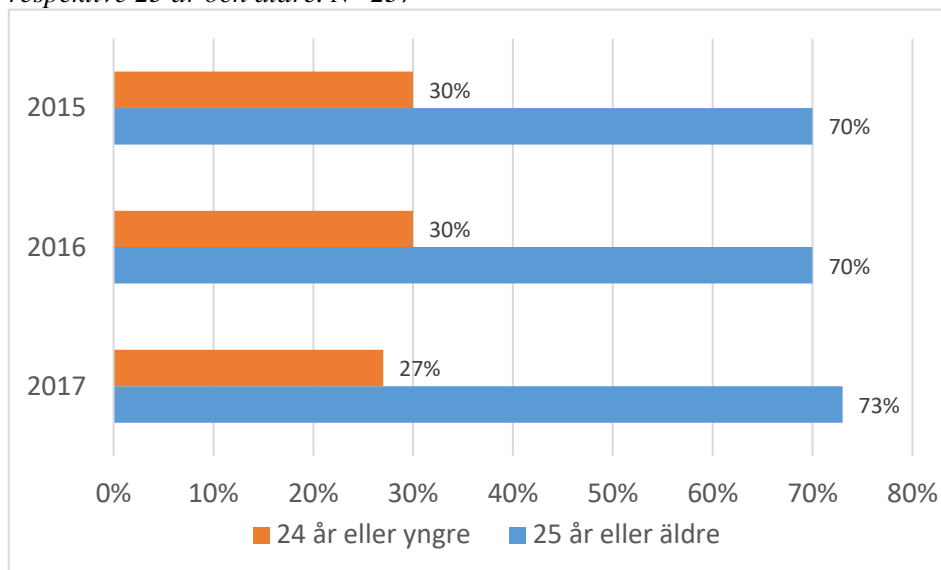
De flesta kommunala arbetsmarknadsverksamheter tar emot arbetssökande från olika uppdragsgivare. Nedan framgår dock att det finns kommuner som uteslutande arbetar på uppdrag av en uppdragsgivare.

⁸ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Tabell 3. Kommuner som har angett att anvisningar har initierats av:

Arbetsförmedlingen 100 procent	Habo, Lomma, Ovanåker, Ystad, Åsele och Östra Göinge
Socialtjänsten 90 procent eller mer av anvisningarna	Norrtälje, Skurup, Lund, Älvsbyn och Täby

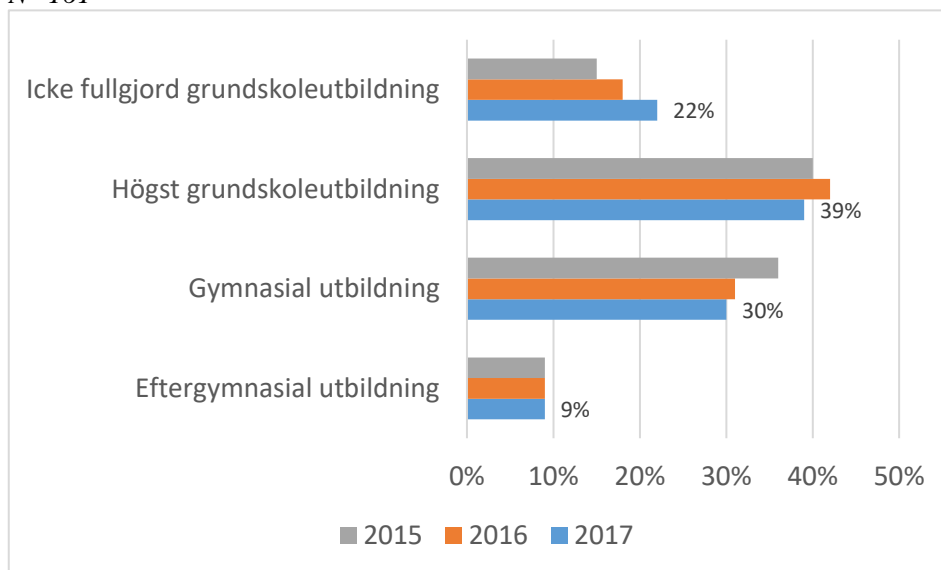
Diagram 5. Genomsnittlig andel deltagare/kommun som är yngre än 25 år respektive 25 år och äldre. N=237⁹

Kommunerna som har besvarat denna fråga uppger att majoriteten av deltagarna är 25 år eller äldre (73 procent). 14 kommuner anger att andelen deltagare som är 25 år eller äldre ligger mellan 95-100 procent. Kommuner med högst andel i denna ålderskategori är Arjeplog, Gällivare, Vallentuna och Ydre (100 procent) följda av Gotland, Surahammar och Älmhult (98 procent). Kommuner som har stor andel deltagare yngre än 25 år (60 procent eller mer) är Lomma, Åsele, Storuman, Tomelilla, Orsa, Oskarshamn, Partille, Burlöv och Ånge.

⁹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 6. Genomsnittlig andel deltagare/kommun fördelat på utbildningsnivå.
N=161¹⁰

56 procent av kommunerna har svarat och bidragit med information om deltagarnas utbildningsnivå. Huvudorsaken till bortfallet är att dessa uppgifter registreras på olika sätt och att många kommuner därför inte kunnat svara på SKL:s fråga

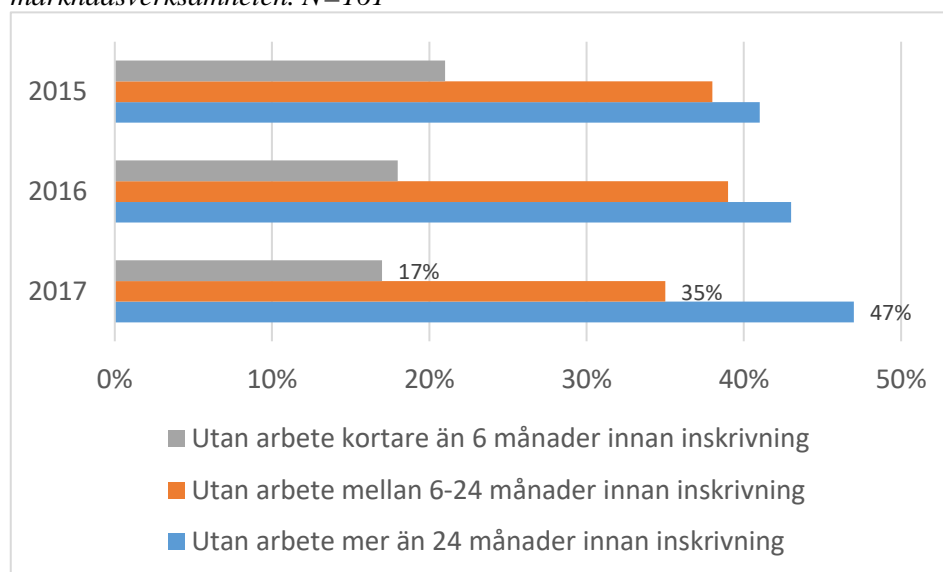
Vad gäller deltagarnas utbildningsnivå anger de kommuner som kunnat bidra med statistik att mer än hälften saknar gymnasieutbildning (61 procent). Ungdomar med icke fullgjord grundskoleutbildning har ökat med 4 procent sedan år 2016 och med 7 procent jämfört med år 2015.

30 procent av deltagarna har gymnasieutbildning medan arbetssökande med eftergymnasial utbildning mer sällan skrivs in i på de kommunala arbetsmarknadsverksamheterna.

De kommuner som har störst andel inskrivna deltagare utan gymnasial utbildning (över 80 procent) är Jokkmokk, Pajala, Håbo, Kumla, Östersund, Tierp, Kiruna, Kungälv, Surahammar, Svenljunga, Tranemo, Askersund, Kramfors, Lidingö, Alvesta, Habo, Malung-Sälen, Sorsele, Storuman, Vara, Värmdö, Åtvidaberg, Gnosjö, Skurup, Vadstena, Nykvarn, Orsa, Tingsryd och Älvdalen.

¹⁰ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 7. Tid utan arbete innan deltagarna skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten. N=161¹¹

Frågan om deltagarens tid utan arbete innan inskrivning har besvarats av 65 procent av de kommuner som bidragit med arbetsmarknadsstatistik till databasen Kolada. Dessa kommuner har uppgett att majoriteten av deltagarna (82 procent) hade varit utan arbete i 6 månader eller mer innan de skrevs in i den kommunala arbetsmarknadsverksamheten och 47 procent hade varit utan arbete i mer än 2 år. 17 procent hade varit utan arbete en kortare tid än 6 månader innan de skrevs in i arbetsmarknadsverksamheten.

I kontakt med svarande kommuner uppger man att högkonjunkturen 2017 leder till att många med lägst gymnasieutbildning och kort tid i arbetslöshet lättare får jobb. Kvar blir en kategori deltagare med längre tid i arbetslöshet samt kortare utbildningsbakgrund, vilket medför krav på andra stödinsatser samt behov av andra kompetenser hos personal. Detta avspeglar sig även i statistiken gällande utbildningsnivåer på deltagare.

Andelen som varit utan arbete mer än 24 månader innan inskrivning har under perioden 2015-2017 ökat med 6 procentenheter

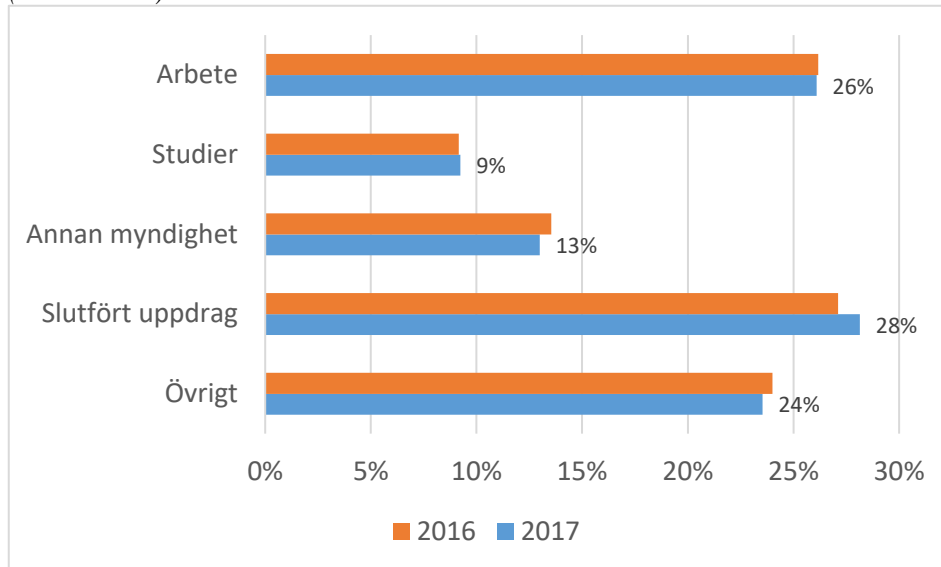
I Habo, Hallsberg, Hedemora, Håbo, Surahammar, Tingsryd, Vallentuna, Arvika, Eksjö, Grums, Habo, Leksand, Osby, Oxelösund, Tibro, Tingsryd, Vadstena, Haparanda, Tranemo, Sollefteå, Landskrona och Skurup finns de som har haft störst andel personer som varit utan arbete i mer än 24 månader innan de kom till arbetsmarknadsenheterna (mer än 85 procent av deltagarna).

Störst andel av deltagare som har varit utan arbete kortare tid än 6 månader innan inskrivning fanns under 2017 i Kungälv, Sorsele, Södertälje, Nybro och Storuman.

¹¹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Uppnådda resultat?

Diagram 8. Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet (medelvärde). N=225¹²

Från de kommuner som rapporterat in till databasen fanns cirka 46 800 avslutade ärenden. Omräknat till samtliga kommuner rör det sig om cirka 56 800 avslutade ärenden.

Ovanstående tabell visar vad som hänt med deltagarna vars insatser har avslutats under år 2017. I genomsnitt har 24 procent av kvinnorna och 28 procent av männen börjat arbeta vid avslut och 12 procent av kvinnorna och 8 procent av männen har börjat studera.

Med begreppet, börjat arbeta, avses osubventionerade och subventionerade anställningar på den reguljära arbetsmarknaden. För att räknas som en anställning ska den ha pågått i minst en sammanhängande månad. Som arbete räknas inte kommunala arbetsmarknadsanställningar, eftersom dessa har kommit till för att mildra verkningar av arbetslöshet. Med begreppet studera avses utbildning inom ramen för kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, högskola eller annan utbildning. För att räknas som studerande ska utbildningen ha pågått minst en månad.

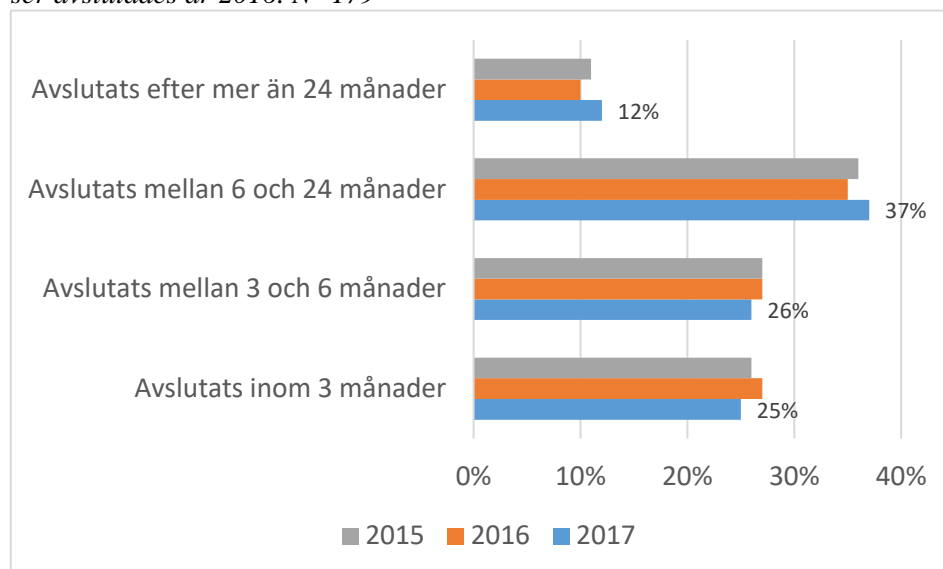
28 procent av deltagarna har återremitterats till uppdragsgivaren, (Arbetsförmedlingen, Socialtjänst eller Försäkringskassan), när det uppdrag arbetsmarknadsverksamheten har haft är slutfört. När arbetsmarknadsverksamheten slutfört ett uppdrag utfärdar man i regel ett skriftligt eller muntligt utlåtande som ligger till grund för fortsatt handläggning.

I 13 procent av fallen har den arbetssökande överförs till en annan myndighet. Det kan t.ex. innebära att arbetsmarknadsverksamheten har gjort bedömningen att en arbetssökande inte står till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom och att man har hjälpt personen med vårdkontakter, men det kan också handla om personer som deltagit i arbetsträning på uppdrag av Socialtjänsten och som visat att de klarar ett arbete och därför skrivits in som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

¹² N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Herrljunga, Malå, Mönsterås, Ovanåker, Perstorp och Tibro är de kommuner med högst andel deltagare som har börjat arbeta under 2017. Lidingö, Hjo, Bräcke, Ydre, Malung-Sälen har störst andel deltagare som börjat studera

Diagram 9. Tid i kommunala arbetsmarknadsåtgärder för deltagare vars insatser avslutades år 2016. N=179¹³

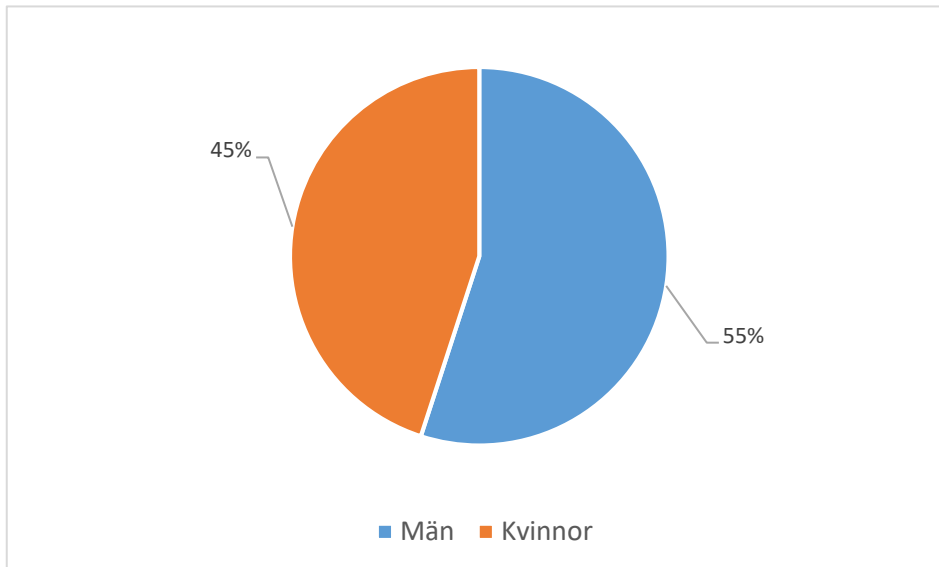

Kommunerna uppger att drygt hälften av de deltagare vars insatser avslutades år 2017 har varit inskrivna i högst 6 månader (avslut inom 3 månader + mellan 3 och 6 månader). 37 procent av deltagarna som avslutades har varit inskrivna i 6 – 24 månader. Vi ser en viss förändring mellan åren 2016 till 2017. Det är färre personer med kortare inskrivningstid i gruppen som avslutas inom 3 månader samt mellan 3-6 månader medan fler personer är inskrivna längre tid innan avslut (6 månader och längre).

¹³ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Kommunala arbetsmarknadsanställningar

Diagram 10. Antal kommunala arbetsmarknadsanställningar (årsarbetare)
N=237¹⁴

Erfarenheter i kommunerna har visat att det är viktigt för arbetssökande med svag ställning på arbetsmarknaden att få visa upp sina kunskaper via en subventionerad anställning, för att senare få en bättre förankring på arbetsmarknaden. Många kommuner ger därför enskilda med ekonomiskt bistånd möjlighet att söka särskilda tidsbegränsade anställningar¹⁵ som tillskapats för att arbetssökande ska få arbetslivserfarenheter och referenser som underlättar deras etablering på arbetsmarknaden.

De kommuner, som har besvarat frågan om antalet tidsbegränsade kommunala arbetsmarknadsanställningar hade totalt 18 275 anställningar (årsarbetare) varav kvinnornas andel var 45 procent och männens 55 procent. Eskilstuna är den kommun med flest kommunala arbetsmarknadsanställningar, totalt 731 anställningar (årsarbetare). I Stockholm fanns 629 anställningar, Jönköping 477 och Västerås 417.

Omräknat till samtliga kommuner, skattning: Om vi utgår ifrån att antalet årsarbetare per invånare är 0,002147531 får vi det skattade värdet på **21 728 anställningar** (årsarbetare) i hela landet.

En felkälla i ovanstående statistik finns gällande kommunala arbetsmarknadsanställningar. Det har visat sig att ett flertal kommuner, under denna punkt, inte redovisat de extratjänster som skapades under 2017 genom den extra satsning regeringen beslutat. Det är troligt att denna siffra ska vara något högre.

¹⁴ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

¹⁵ Med särskilda tidsbegränsade anställningar menas anställningar exempelvis i form av Nystartsjobb, OSA, Utvecklingsanställning, Trygghetsanställning, Extratjänst och helt kommunalt finansierade projektanställningar.

Antal feriepraktikplatser under 2017

Sedan Sveriges Kommuner och Landsting inledde arbetet med att följa kommunernas och landstingens/regionernas arbete med feriejobb har antalet platser nästan tredubblats. 2008 erbjöds 30 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun eller ett landsting under några sommarveckor.

Årets enkät ¹⁶som gått ut till samtliga kommuner och landsting/regioner visar på ett fortsatt stort engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Sommaren 2017 erbjöd landets kommuner 82 000 unga en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Detta visar en enkät som har besvarats av 91 procent av kommunerna.(264 kommuner).

Jämfört med 2016 så erbjöds 3 000 färre unga ett feriejobb under sommaren 2017 i landets kommuner.

En faktor som bidragit till att antalet platser minskat är, enligt ett flertal kommuner, att högkonjunkturen möjliggjort att ungdomar fått andra jobb än de som erbjöds genom feriejobbsatsningen. Ett större antal ungdomar har tackat nej till erbjudet feriejobb jämfört med föregående år. En annan faktor som kommunerna tar upp är minskningen av medel till feriejobb. Flera kommuner har tidigare år haft speciella satsningar på feriejobb. Det ser dock väldigt olika ut i landets kommuner. En del kommuner har 2017 ökat antal i feriejobb och en del större kommuner har genomfört minskningar. Fördelning av feriepraktikplatser till flickor är 49 procent och pojkar 51 procent.

Regeringen avsatte i samband med vårpropositionen 105 miljoner kronor för att skapa feriejobb för ungdomar som har svårt att få jobb på egen hand – till exempel ungdomar med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, nyanlända invandrare eller ungdomar som av sociala skäl behöver sysselsättning. Syftet var att dessa medel skulle komplettera redan befintliga budgetar inom kommunerna samt öka antalet i feriejobb.

Enkätensvaren från kommuner visar att 7 335 ungdomar tog del av denna extra statliga satsning. 70 procent av kommunerna som svarat på enkäten har tagit del av satsningen från regeringen. Motiv från de kommuner som inte tagit del, är att informationen från regeringen om den extra satsningen kom för sent för att skapa och tillsätta feriejobb. Arbetet var i de flesta fall redan slutfört. Flera av de kommuner som har deltagit i extra satsningen nämner även de, att informationen kom sent och att det var svårt att få fram ytterligare lämpliga arbetsuppgifter.

¹⁶ SKL rapport ”Feriejobb för ungdomar - sommaren 2017 – sammanställning av enkätsvar från kommuner, Landsting och regioner”

Köp av externa tjänster

Frågan om vilka belopp kommunen/den kommunala arbetsmarknadsverksamheten köpte arbetsmarknadsrelaterade tjänster för från privata utförare besvarades av 161 kommuner. Av de svarande har 12 kommuner angett en miljon kronor eller mer. 57 kommuner har angett 0 kronor för köp av externa tjänster. Nacka kommun hade högst kostnader (ca 22,8 miljoner kronor), därefter Örebro (ca 12,3 miljoner kronor), Uppsala (ca 11 miljoner kr), Stockholm (ca 7,7 miljoner kronor), Borås (ca 5,4 miljoner kronor), Timrå (ca 3 miljoner kronor), Sollentuna (ca 2,4 miljoner kronor), Trelleborg (ca 1,8 miljoner kronor) och Nordanstig (ca 1,5 miljoner kronor)

Bilagor

Bilaga 1 – kommuner som lämnat statistik

Kommuner som har lämnat kommunal arbetsmarknadsstatistik år 2017 i Kolada

Alingsås	Falun	Härryda	Lilla Edet
Alvesta	Filipstad	Höganäs	Lindesberg
Aneby	Finspång	Högsby	Linköping
Arboga	Flen	Hörby	Ljungby
Arjeplog	Forshaga	Höör	Ljusdal
Arvika	Gagnef	Jokkmokk	Ljusnarsberg
Askersund	Gislaved	Jönköping	Lomma
Avesta	Gnesta	Kalix	Ludvika
Bengtstors	Gnosjö	Kalmar	Luleå
Bjurholm	Gotland	Karlshamn	Lund
Bjuv	Grästorp	Karlskoga	Lycksele
Bollebygd	Gullspång	Karlskrona	Lysekil
Bollnäs	Gällivare	Karlstad	Malmö
Borgholm	Gävle	Katrineholm	Malung-Sälen
Borlänge	Habo	Kinda	Malå
Borås	Hagfors	Kiruna	Mariestad
Bromölla	Hallsberg	Knivsta	Mark
Bräcke	Hallstahammar	Kramfors	Markaryd
Burlöv	Halmstad	Kristianstad	Mellerud
Båstad	Haninge	Kumla	Mjölby
Dals-Ed	Haparanda	Kungsbacka	Mora
Danderyd	Hedemora	Kungälv	Motala
Degerfors	Helsingborg	Kävlinge	Munkfors
Eda	Herrljunga	Köping	Mölnadal
Ekerö	Hjo	Laholm	Mönsterås
Eksjö	Hofors	Landskrona	Mörbylånga
Emmaboda	Huddinge	Laxå	Nacka
Enköping	Hudiksvall	Lekeberg	Nora
Eskilstuna	Hylte	Leksand	Norberg
Eslöv	Håbo	Lerum	Nordanstig
Essunga	Hällefors	Lessebo	Nordmaling
Falkenberg	Härjedalen	Lidingö	Norrköping
Falköping	Härnösand	Lidköping	Norrtälje

Norsjö	Stenungssund	Umeå	Örkelljunga
Nybro	Stockholm	Upplands Väsby	Örnsköldsvik
Nykvarn	Storfors	Upplands Bro	Östersund
Nyköping	Storuman	Uppsala	Östhammar
Nynäshamn	Strängnäs	Vadstena	Östra Göinge
Nässjö	Strömstad	Vaggeryd	Överkalix
Ockelbo	Strömsund	Valdemarsvik	Övertorneå
Olofström	Sundbyberg	Vallentuna	
Orsa	Sundsvall	Vara	
Orust	Sunne	Varberg	
Osby	Surahammar	Vellinge	
Oskarshamn	Svedala	Vetlanda	
Ovanåker	Svenljunga	Vimmerby	
Oxelösund	Säffle	Vingåker	
Pajala	Sävsjö	Vårgårda	
Partille	Söderhamn	Vänersborg	
Perstorp	Söderköping	Värmdö	
Piteå	Södertälje	Värnamo	
Robertsfors	Sölvesborg	Västervik	
Ronneby	Tanum	Västerås	
Rättvik	Tibro	Växjö	
Sala	Tidaholm	Ydre	
Salem	Tierp	Ystad	
Sandviken	Timrå	Åmål	
Sigtuna	Tingsryd	Ånge	
Simrishamn	Tomelilla	Åre	
Sjöbo	Torsås	Årjäng	
Skara	Tranemo	Åsele	
Skellefteå	Tranås	Åstorp	
Skinnskatteberg	Trelleborg	Åtvidaberg	
Skurup	Trollhättan	Älmhult	
Skövde	Trosa	Älvdalen	
Sollefteå	Tyresö	Älvkarleby	
Sollentuna	Täby	Älvsbyn	
Solna	Töreboda	Ängelholm	
Sotenäs	Uddevalla	Öckerö	
Staffanstorps	Ulricehamn	Örebro	

Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2017

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit initiativ till att i samarbete med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) bygga upp en databank med statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser. Statistiken publiceras och är tillgänglig för alla i Kommun- och landstingsdatabasen Kolada.

En majoritet av landets kommuner har bidragit med uppgifter avseende verksamhetsåret 2017. Statistiken samlas in en gång per år. Denna rapport bygger på vad 248 av Sveriges totalt 290 kommuner registrerat in i databasen Kolada avseende verksamhetsår 2017. Fem kommuner har svarat att man inte har några arbetsmarknadsåtgärder. Två kommuner har startat upp arbetsmarknadsverksamhet under hösten 2017. De kommuner som svarat motsvarar 88 procent av Sveriges befolkning.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2018
ISBN/Beställningsnummer: Ange nummer
Produktion: SKL/ReKo